

RELATII NATO-RUSIA: EVOLUȚII ȘI CONTROVERSE

NATO-RUSSIA RELATIONS: EVOLUTIONS AND CONTROVERSIES

Colonel (ret.) prof. univ. dr. Gheorghe BOARU*

Rezumat: *Organizația Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) este o alianță politico-militară care s-a format în 1949, prin Tratatul Atlanticului de Nord, semnat la Washington la 4 aprilie 1949 și cuprinde 29 de state din Europa și America de Nord.*

Pactul de la Varșovia sau Tratatul de la Varșovia, numit în mod oficial **Tratatul de prietenie, cooperare și asistență mutuală** a fost stabilit ca o alianță militară a țărilor din Europa Răsăriteană și din Blocul Răsăritean, ca replică la crearea alianței NATO, a fost semnat la Varșovia pe 14 mai 1955, a cuprins 8 state și a fost dizolvat la întâlnirea de la Praga, din 1 iulie 1991.

După dezmembrarea Uniunii Sovietice în 1991, adversarii de odinioară - Rusia și NATO - au fost forțați să găsească noi forme de coexistență într-un mediu de securitate total diferit de cel anterior. Acest fapt a determinat ambele părți să coopereze în diferite forumuri, parteneriate, consilii, programe, contacte, summituri și schimburi academice.

În ultima decadă, relațiile NATO - Rusia au reprezentat o parte semnificativă a politicii de securitate europeană chiar dacă relația specială și uneori plină de controverse, dintre cele două entități a evoluat mult incluzând multe activități în diverse domenii de cooperare.

Cuvinte cheie: NATO; Rusia; Consiliul de Cooperare Nord Atlantic; Consiliului NATO-Rusia; Parteneriatul pentru Pace; securitate; controverse.

Abstract: *The North Atlantic Treaty Organization (NATO) is a political-military alliance that formed in 1949, through the North Atlantic Treaty, signed in Washington on April 4, 1949 and comprises 29 states from Europe and North America.*

The Warsaw Pact or the Warsaw Treaty, officially called the "Treaty of Friendship, Cooperation and Mutual Assistance", was established as a military alliance of the countries of Eastern Europe and the Eastern Bloc as a response to the creation of NATO's alliance, signed in Warsaw on 14 May 1955, comprised 8 states and was dissolved at the meeting in Prague on 1 July 1991.

After the break-up of the Soviet Union in 1991, former opponents - Russia and NATO - were forced to find new forms of coexistence in a totally different security

* Membru titular al Academiei Oamenilor de Știință din România; Membru titular al Academiei de Științe ale Securității Naționale.

environment than the previous one. This has prompted both sides to cooperate in various forums, partnerships, councils, programs, contacts, summits and academic exchanges.

Over the last decade, NATO-Russia relations have been a significant part of European security policy even though the "special" and sometimes controversial relationship between the two entities has evolved much including many activities in various areas of cooperation.

Keywords: NATO; Russia; North Atlantic Cooperation Council; NATO-Russia Council; Partnership for Peace; security; controversies.

Introducere

Ideea că relația NATO-Rusia a început să se dezvolte oficial după 1991, este justificată de o serie de evenimente istorice importante care au contribuit la punerea bazelor acestei relații.

Destrămarea Uniunii Sovietice și dizolvarea Pactului de la Varșovia, împreună cu schimbarea politicii NATO în ceea ce privește relațiile cu foștii inamici ireconciliabili, sunt doar câteva dintre aceste evenimente.

Relațiile au început după încheierea războiului rece, când Rusia s-a alăturat Consiliului de Cooperare Nord-Atlantică (1991). Acest forum de dialog a fost reluat în 1997, de Consiliul Parteneriatului Euro-Atlantic, care reunește toți aliații și țările partenere în zona euro-atlantică.

După dezmembrarea Uniunii Sovietice în 1991, adversarii de odinioară au fost forțați să găsească noi forme de coexistență într-un mediu de securitate total diferit. Acest fapt a condus ambele părți să coopereze în diferite forumuri, cum ar fi Consiliul de Cooperare Nord Atlantic¹, Parteneriatul pentru Pace², și de asemenea, în alte cadre ale relației speciale dintre cele două entități.

Cooperarea practică a început după ce Rusia sa alăturat programului Parteneriat pentru Pace (1994) și a desfășurat misiuni de menținere a păcii în sprijinul operațiilor conduse de NATO în Balcanii de Vest la sfârșitul anilor 1990.

¹ În 1991, după sfârșitul Războiului Rece, NATO a creat Consiliul de Cooperare Nord-Atlantic (North - Atlantic Cooperation Council (NACC), ca un mijloc de a dezvolta relații cu țările care fuseseră membre ale Pactului de la Varșovia și cu cele care au luat naștere prin dispariția Uniunii Sovietice. Consiliul de Cooperare Nord-Atlantic a fost creat în decembrie 1991, ca un organism special de consultări în problemele securității și stabilității în Europa, https://www.nato.int/docu/review/2007/_issue2/romanian/art5.html; https://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_69344.htm.

² Programul Parteneriatului pentru Pace (Partnership for Peace - PFP), inaugurat în 1994, a inclus mai mulți parteneri și o gamă largă de cooperare în domeniul apărării, inclusiv în ceea ce privește interoperabilitatea și reforma apărării. Dar apartenența la program și noile domenii ale politicilor aplicate de PFP nu erau în acord total cu abordarea inițială mai limitată a Consiliului de Cooperare Nord-Atlantic, <http://www.mfa.gov.md/nato-md/parteneriatul-pentru-pace/>; https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_50349.htm.